

Серыя «У дапамогу педагогу» заснавана ў 1995 годзе

Навукова-метадычны часопіс

Выдаецца з IV квартала 1995 года

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі

№ 640 ад 04.09.2009, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь

Выходзіць штомесяц з II паўгоддзя 2005 года

№ 3(221)•2020

сакавік

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Рэдакцыйная калегія

Галоўны рэдактар

Алесь Іванавіч БЕЛЬСКІ, *доктар філалагічных навук, прафесар*

Першы намеснік галоўнага рэдактара

В. І. ІЎЧАНКАЎ, *доктар філалагічных навук, прафесар*

Намеснік галоўнага рэдактара

І. У. БУЛАЎКІНА, *галоўны спецыяліст
упраўлення агульнай сярэдняй адукацыі
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь*

А. У. БЕЛЬСКАЯ, *адказны сакратар*

Р. А. БАРАВІКОВА, *лаўрэат Дзяржаўнай
прэміі Рэспублікі Беларусь*

Г. М. ВАЛОЧКА, *доктар педагагічных навук, прафесар*

Л. М. ГАМЕЗА, *доктар педагагічных навук, дацэнт*

М. В. ЖУКОВІЧ, *дырэктар сярэдняй школы № 1
імя В. Х. Галаўко г. Бярозы*

В. У. ЗЕЛЯНКО, *доктар педагагічных навук, дацэнт*

Я. В. ЕСІС, *настаўнік вышэйшай катэгорыі
сярэдняй школы № 16 г. Мазыра*

Т. У. ЛОГІНАВА, *начальнік аддзела
метадычнага забеспячэння гуманітарнай адукацыі
Нацыянальнага інстытута адукацыі*

А. А. ЛУКАШАНЕЦ, *доктар філалагічных навук,
прафесар, акадэмік НАН Беларусі*

А. М. МАКАРЭВІЧ, *доктар філалагічных навук, дацэнт*

Т. І. МАРОЗ, *кандыдат педагагічных навук, дацэнт*

М. І. НАВУМЧЫК, *настаўнік-метадыст,
намеснік дырэктара па вучэбна-метадычнай рабоце
Маларыцкай раённай гімназіі*

Ж. В. НЕКРАШЭВІЧ-КАРТОККА, *доктар філалагічных
навук, дацэнт*

З. І. ПАДЛІПСКАЯ, *член праўлення
Саюза пісьменнікаў Беларусі*

А. К. ПЕКАЧ, *настаўнік-метадыст ліцэя № 2 г. Мінска*

В. У. ПРАСКАЛОВІЧ, *доктар педагагічных навук, дацэнт*

М. Р. ПРЫГОДЗІЧ, *доктар філалагічных навук, прафесар*

Т. М. ПУЧЫНСКАЯ, *кандыдат педагагічных навук,
дацэнт*

С. Л. РУМЯНЦАВА, *настаўнік-метадыст
сярэдняй школы № 15 г. Наваполацка*

А. В. РУЦКАЯ, *заслужаная настаўніца Беларусі*

Н. С. СТАРЖЫНСКАЯ, *доктар педагагічных навук,
прафесар*

Г. І. ШМАЯНКОВА, *настаўніца вышэйшай катэгорыі,
намеснік дырэктара па вучэбнай рабоце сярэдняй
школы № 27 г. Магілёва*

І. Ф. ШТЭЙНЕР, *доктар філалагічных навук, прафесар*

Заснавальнік і выдавец —

РУП «Выдавецтва «Адукацыя і выхаванне»»
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск

тэл.: (017) 297-93-20 (адк. сакратар)

тэл.: (017) 297-93-22 (аддз. маркетынгу)

факс: (017) 297-91-49.

E-mail: belmova@aiv.by (часопіс),
aiv@aiv.by (выдавецтва), <http://www.aiv.by>

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Запрашаем на ўрок

- 3 *Блізнюк В. Д., Блізнюк Д. А.* Генрых Далідовіч. «Губаты». Узаемаадносіны чалавека і прыроды. Прыродаахоўныя тэрыторыі, іх роля ва ўзаемадзеянні чалавека і прыроды (план-канспект бінарнага ўрока беларускай літаратуры і геаграфіі ў VIII класе)
- 7 *Навумчык М. І.* Раіса Баравікова. «Гальштучнік»: урывак з «Аповесці чатырох падарожнікаў» (дыдактычны матэрыял, VI клас)
- 11 *Навумчык М. І.* Самастойная работа па тэме «Лічэбнік» (VI клас)
- 13 *Казлоўская І. І.* Тэставая работа па тэме «Лічэбнік» (VI клас)
- 15 *Пракаповіч І. В.* Займеннік як часціна мовы (VI клас, з выкарыстаннем логіка-сэнсавай мадэлі)
- 19 *Хандрыка С. В.* Заданні і практыкаванні па тэме «Прыназоўнік» (VII клас)
- 22 *Куляшова Н. А.* Сказы з адасобленымі акалічнасцямі, іх інтанаванне ў маўленчай плыні, знакі прыпынку (VIII клас)
- 25 *Касцюк С. У.* Падагульненне і сістэматызацыя ведаў па тэме «Складаныя сказы з рознымі відамі сувязі частак» (XI клас, павышаны ўзровень)

Методыка і вопыт

- 31 *Есіс Я. В.* Майстар-клас «Праца з тэкстам як сродак фарміравання камунікатыўнай кампетэнцыі вучняў»
- 36 *Хандрыка С. В.* Фізікультхвілінкі на ўроках беларускай мовы
- 39 *Герцык А. В.* Паэзія Васіля Зуёнка (урок у XI класе)

Рыхтуемца да тэсціравання

- 43 *Васілевіч С. Л.* Вучэбна-трэніровачныя тэсты па беларускай мове: комплекснае заданне № 83

Пазакласная работа

- 47 *Крупенчык Г. Д.* Інтэлектуальная гульня «Разумнікі і разумніцы» па аповесці Кузьмы Чорнага «Насцечка» для вучняў VI класа
- 48 *Галушка Н. М.* У паэзіі жаночае аблічча: сцэнарый літаратурнага свята для вучняў IX—XI класаў
- 55 *Згундо І. Г.* Вандроўка па зорным небе: пазакласнае мерапрыемства для вучняў IX—XI класаў

Займальны матэрыял

- 60 Аповесць Віктара Казько «Суд у Слабадзе»: крыжаванка. *Склала В. У. Глушко*
- 61 Творчасць Івана Навуменкі: крыжаванка. *Склала Л. М. Балуга*

3 паэтычнага сшытка настаўніка

- 62 *Міцкевіч Марыя.* «3 дзяцінства родныя мясціны...»

На другой старонцы вокладкі — партрэт Раісы Баравіковай (нар. у 1947 г.). Мастак А. Ю. Прынькова.

На трэцяй старонцы вокладкі — фотаздымкі хаты-музея Петруся Броўкі і стэлы памяці маці паэта ў вёсцы Пуцілкавічы Ушацкага раёна. *Фота забяспечана Літаратурным музеем Петруся Броўкі.*

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса).

Рэдактары А. У. Бельская, В. Д. Дзяруга. Карэктар А. У. Бельская. Камп'ютарны набор А. У. Бельскай, І. М. Кузьмянковай. Макет і вёрстка І. М. Кузьмянковай.

Выхад у свет 27.03.2020. Фармат 60×84¹/₈. Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 7,44. Ул.-выд. арк. 7,44. Тыраж 1338 экз. Заказ 22. Цана свабодная.

Адрас рэдакцыі часопіса «Беларуская мова і літаратура»: Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск, тэл.: 297-93-20.

Надрукавана ў таварыстве з абмежаванай адказнасцю «СУГАРТ».

ЛП № 02330/427 ад 17.12.2012. Вул. Кнорына, д. 50, корп. 8, каб. 305, 220103, г. Мінск